

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 47. szám.

Budapest, november 22

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre – – 12 korona

Félévre – – – 6 korona

Negyedévre – – 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A javithatatlan.

Írta: V.

Nem mindennapi mulatságot rendezett az érdi uri olvasókör vigalmi bizottsága 1909. évi június hó 29-ik napján. A multság sikeréhez nagyban hozzájárult a szép időjárás és hogy a község intelligenciáján kívül a fővárosból is sokan résztvettek benne.

Talán a nem várt siker feletti örömeiben, vagy azért, hogy a rendszerint széthuzó falusi intelligencia ez egyszer összetartott, a kör elnöke, F. Gy. igazgató tanító, ugyancsak széles kedvében volt.

A jelenvoltak közül többen, köztük F. Gy. igazgató is, csak hajnalban tértek haza s ki-ki pihenőre hajtotta fejét; ugyanily szándékkal volt F. igazgató is, de az ő vigan eltöltött éjszakáját és az azt követendő nyugalomát elrontotta valaki, a ki felhasználta az ő és családja távollétét és a lakásukból betörés útján nagyobb mennyiségű ruhaneműt ellopott.

Az igazgató nyomban értesítette a helyi őrsöt az esetről.

Bár egy csendőr azon éjszaka helyi szolgálatban állott, az esetről mitsem tudott, mert a község terjedelmeségénél fogva lehetetlen is lett volna mindenről tudomást szerezni.

Nyomban kivezenyeltém magamat egy csendőrrel az eset nyomozására. A helyszíni szemle tüzetes megejtése után megállapítottam, hogy a tolvaj a zárt folyosó egyik ablakának üvegtábláját — előbb sárral bekenve, hogy zajt ne idézzon elő — benyomta, majd a támadt lyukon bebújt, a folyosón, valamint egyik nyitott szobában talált, mintegy 180 korona értékű fehérneműt magához vette, a folyosó ajtaját belülről a rajta volt kulccsal felnyitotta és elmenekült anélkül, hogy a honn alvó cseléd és gyermekek észrevették volna.

A helyszínén semmiféle különösebb nyomot felfedezni nem sikerült, de a cselekmény végrehajtásából megállapítottam, hogy gyakorlott tolvajjal van dolgom, miért is a legmesszebbmenő intézkedéseket megtettem, hogy az illetőt mielőbb ártalmatlanná tehessem.

Még a hajnali vonatindulások előtt az összes helyi és szomszédos vasútállomások szolgálatban álló személyzetét telefonon felkértem, hogy a felszálló közönséget

figyeljék meg s az esetleg nagyobb csomaggal bíró, gyanusnak látszó egyént tartóztassák fel addig, míg valamely járőr, vagy rendőr megérkezik.

Feltevésem az volt, hogy az illető a lopott holmit Budapestre fogja szállítani¹ értékesítés végett, miben nem is csalatkoztam, de az illető, mint raffinált tolvaj, tudta, hogy a vonaton való utazása veszélyessé válhat s így gyalog indult Pest felé; csak hogy mi sem voltunk restebbek, mert még egy 2 főből álló járőr kivezenyélése után mi is két különböző útvonalon meglehetősen gyorslépésben Pest felé tartottunk és nekem a Nagytétény és Budafok közötti déli vasuti őrtől sikerült is megtudni, hogy egy egyén egy nagyobb zsák ruhaneműfelét vitt a hátán Budafok felé.

Budafokra érkezésemkor több gyár előtt álldogáló munkásoktól azt is megtudtam, hogy a tolvaj a lopott holmit megvételre kínálta, az illetőt azonban elfogni nem sikerült, mert Budafokon villamosra ülve, Budapestre jött, hol nyomavészett. Kitérére nézve azonban üldözés közben megállapítottuk, hogy Pr. Fl. diósdai illetőségű, többször büntetett és fogszolván lopásból élő egyen az illető.

Ezen megállapítások után az államrendőrséggel egyetértve puhaltunk nevezett után, de sikertelenül, míg végre eredménytelenül kénytelenek voltunk bevonulni. Ezt megelőzőleg azonban a diósdai községi jegyzőt felkértem, hogy az illető esetleges hazaérkezéséről értesítsen, majd I. diósdai lakos ismerősömet is felkértem nevezett hollétének puhatolására.

Pr. nem sokáig maradt távol, de ezuttal nem az én őrskörletem lakosságát tisztelte meg látogatásával, hanem a nagytétényi őrskörletben bukkant fel és pedig rá pár napra azaz július 3-án világos nappal, úgy d. u. 4 óra tájban a nagytétényi kincstári lőtérén lakó V. S. csőszhöz tört be és onnan ágyneműt és egyéb ruhát 166 korona értékben ellopott.

Ezen esetben a nagytétényi őrs nyomozott, de még kevesebb eredménnyel, mint előtte pár nappal mi, daczára annak, hogy a tétényi őrs egyik járőrének még a tettest — Pr.-t — is sikerült elfogni, de sajnos, csak azután, midőn nevezett a bűnjeleken már tuladott, így az illetővel semmire sem mentek, mert mint szokásos büntetett, ugyancsak jól értette a védekezés mesterségét

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan
elismert legjobb gyártm. szállita

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg aszillító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest,
II., Lánoszid-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javi-
tása, vétele és beaszerelése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

és alig akadt olyan kérdés, melyre teljes nyugodtsággal egyszerre meg nem felelt volna. Különös szerencse folytán a Pr.-t elfogó járőrnek B. S., B. T. és B. M. biai cigányokat, mint Pr. orgazdait is sikerült elfogni, de ezeket is csak azután, midőn már elrejtették a bünjeleket. Elképzelhető, hogy az ilyen raffinált társasággal milyen nehéz boldogulni az esetben, ha már tudnak a bünjeleken s így nem volt megróható a nagytétényi őr sem azért, hogy 1—2 napi eredménytelen nyomozás után az elfogottakat szabadon bocsátotta. Csak az volt a baj, hogy az érdei őröt az egészről csak a bünösök elbocsátása után értesítette s bár mi újból bevezettük az illetők ellen a nyomozást, minden törekvésünk hiábavaló volt, mert nevezettek szabadonbocsátásuk után jobbnak látták működési területet távolabbra áttenni s így őket ez alkalommal újból elfogni nem sikerült.

Pr.-nak ezután Erd és környékén nyoma veszett és mint később kiderült, július elejétől október 18-áig a felsorolt eseteken kívül Tárnokon, Torbágyon, Etén, (Kármárom m.), Mőcsényben, (Tolna m.), Rábahídvégen és Kiszsején (Vas m.), majd Székesfehérváron sikerült összesen 11 rendbeli betörést elkövetnie anélkül, hogy bárhol is kézrekerült volna.

1909. évi október hó 18-án közvetlen ebéd után, éppen a laktanya udvarában volt rózsafák részére készítettük a téli ágyakat, midőn egy éltesebb ember, mintegy besurrott a laktanya ajtaján, hogy észre ne vegye senki. Reá tekintve, benne a diósi ismerősömről ismertem; láttam, hogy valami titokzatos mondani valója van. Nyomban mondta is, hogy négy szemközött akar velem beszélni, mire az őrsirodába mentünk.

— Nos mi jót hozott öregem kérdem tőle?

— Nem tudom jó lesz-e, — mondta az emberem — de ha már felkért az örmester ur erre az üzenetre, hát a feladatomban annyival inkább is meg akartam felelni, mivel ez a bitang ezelőtt három évvel — midőn egy lopáson tetten értem — úgy hátba szurt, hogy utána fél évig nyomtam az ágyat, de azért ő sem vitte el szárazon, mert két évi fegyházat kapott érte.

Elmondotta, hogy megjött a keresett Pr. Fl., majd hozzá tette, hogy jó lesz vigyázni vele, mert az mindig fegyvert hord magánál. Megnyugtattam azzal, hogy bizza csak ránk, mi sem fogunk vele tréfálni.

A hír vétele után nyomban kivézényeltem magamat egyik csendőrral az illető elfogására. Délután 3 óra tájban Diósd községbe megérkezve, az előjáráságtól legalább egy bizalmi egyént kértem, de még ennyi sem akadt, mert már valahogy megtudták, hogy mi Pr. elfogására jöttünk és Diósdon Pr. nagyon rettegett alak volt.

Mintán nem volt sok vesztegetni való időnk s mert a községházáról senki sem akart velünk jönni, elmentünk bizalmi egyén nélkül az illető felkeresésére; utközben azonban sikerült egy egyént magunkhoz venni, ki még

nem sejtette célunkat. A besugó által megjelölt és Pr. mostoha atyjának tulajdonát képező diósi hegyen levő prэшázhoz érve, óvatosan oda betértünk és még mielőtt a tolvaj meglepetéséből magához tért volna, már megvolt bilincselve, csak azután szedtük el tőle a nála volt töltött forgópisztolyt. Ez ugyan kissé szabálytalan eljárás volt, mert először meg kellett volna motozni, de erre ugyszólván nem volt idő, mivel a prэшázba történt belépésünkkor Pr. éppen ki akart menni és abban a pillanatban én elkaptam az egyik kezét, míg a másikat a járőrtársam, s így nyomban meg is bilincseltek.

Pr.-t elfogása után a községházához kísértük s ott kikérdezés alá vettük, de az illető konokul tagadott. Tagadása mellett is meglátszott rajta, hogy sokat rejteget magában és mintegy szégyelte, hogy szülőföldjén ilyen szégyen érte. Ezen könnyítendő, a kikérdezést abba hagytam és őt a további nyomozás megejtése végett Erdre kísértük.

Erdig, a mintegy hét kilométernyi utvonalon az elfogott anélkül, hogy tőle valamit kérdeztünk volna, elbeszélte a nagytétényi őr általi elfogását, az ellene folytatott eredménytelen nyomozást és elbocsátását. Ezen elbeszéléssel oda célzott, hogy most is csak elbocsátás lesz a vége az ő elfogásának és méltatlankodott, hogy éppen a szülőföldjén nem bagyják békében, holott másutt, amerre csak járt, mindenütt mint becsületes embert ismerték s csendőrséggel seholsem volt dolga.

Ezen utóbbi megjegyzésére azt kérdeztem tőle, hogy a legutóbbi két év alatt hol tartózkodott és különösen hol járt a legutolsó négy-öt hónap alatt?

Kérdésemre elmondotta, hogy Rábahídvégen volt legtovább, de onnan többször feljött Pestre is; itt azonban nem volt maradása, mert valami mindig visszahuzta Rábahídvégre, hol egy szeretője is volt, ki azonban már meghalt.

Ez volt a veszte, mert a későbbi nyomozás alkalmával csak ezen ugyszólván semmitmondó adatok révén több bűncselekmény beismerését sikerült tőle kivenni anélkül, hogy eleve az általa elkövetett cselekményekről sejtelmünk is lett volna.

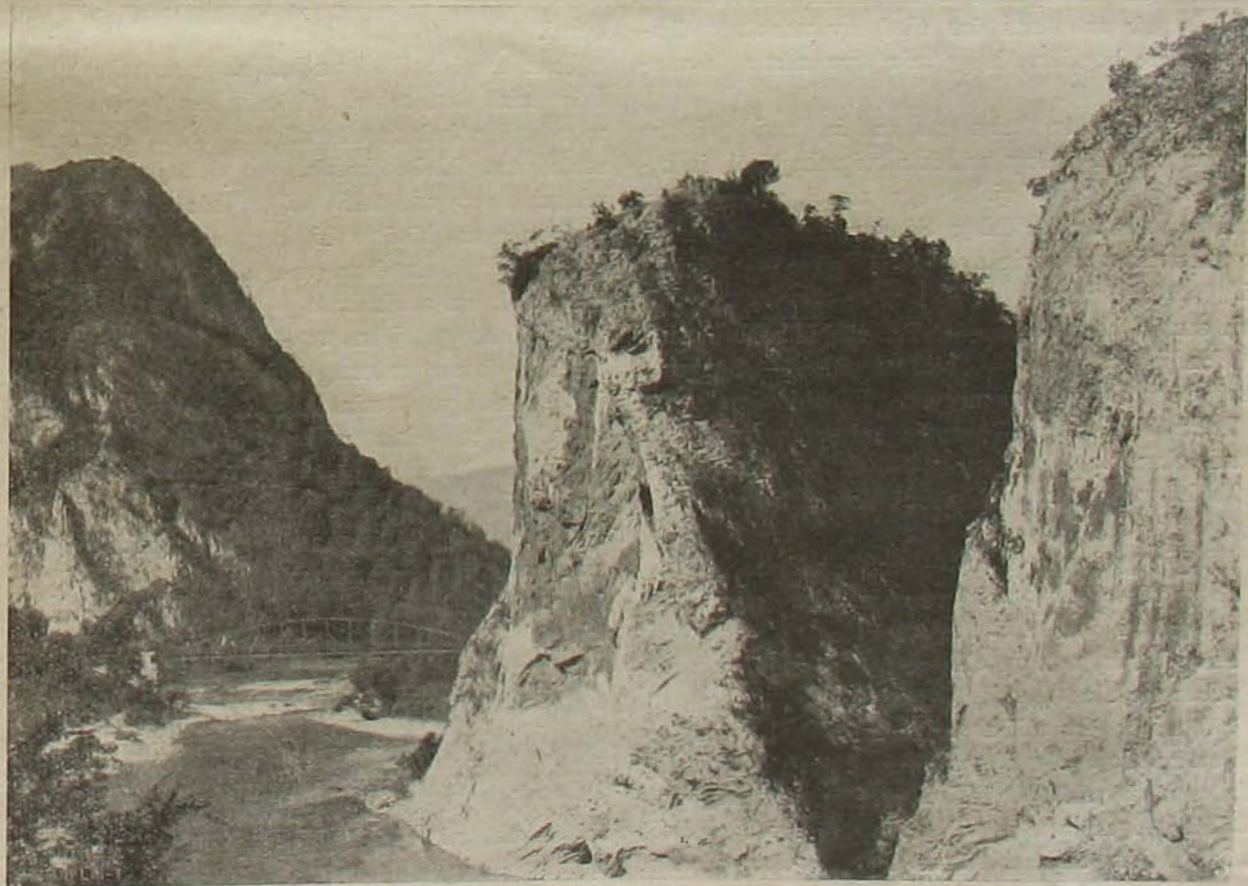
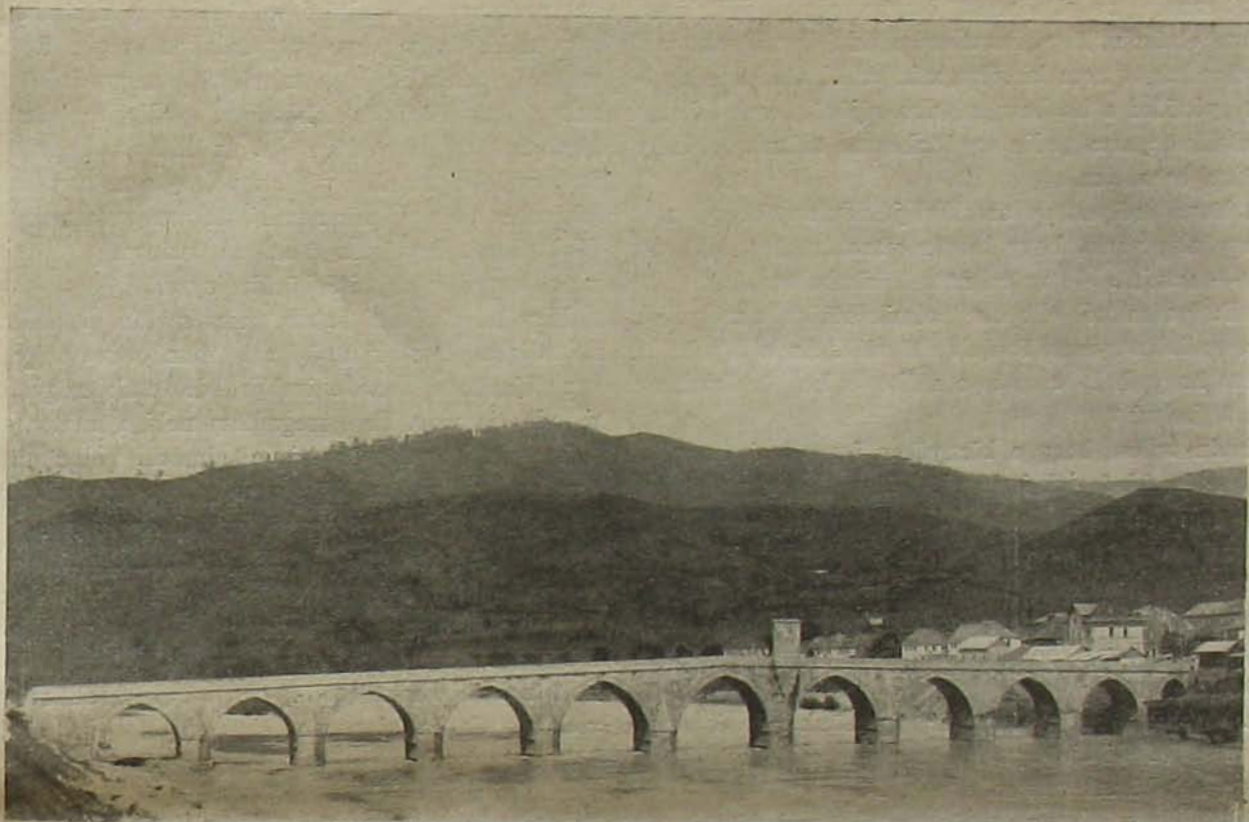
Erdre megérkezve, két bizalmi egyént szereztem s őket Pr.-nak bemutattam azzal a megjegyzéssel, hogy ezek előtt minden bujábánátát elmondhatja anélkül, hogy szégyelnie kellene, mert ezek a hallottakat nem adják tovább és különben nem ujság előttük az ilyesféle esemény, mert sokszor van alkalmuk hasonló dolgokat hallani. Ezek előrebocsátása azért volt szükséges, mert az illetőn észrevettem, hogy szégyenli elfogását és betöréseit. Együttal vele szemben a legmesszebbmenő jóindulatot tanusítottam, hogy ezáltal bizalmát megnyerjem, miért is személyes szabadságában csak annyira korlátoztam, a mennyire azt a szolgálat érdeke meg

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrént és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A szerbiai harcztérről, — A Drina-híd Visegrádnál. — A Tama torkolata.

kivánta s ezek révén ha nem is azonnal, de célhoz jutottam.

Mikor már kissé megotthonosodott, megmondtam neki, hogy bennem ne üldözőjét, hanem jóakaróját lássa, azonban elvárom, hogy hazudozásával felre ne vezessen, mert fáradságot nem kimélve, mindenről tüzetesen megfogok győződni s ha hazugságaira rájövök, csak fokozza a büntetését: arra pedig egyáltalán ne számítson, hogy szabadon bocsátom.

Pr. látva erélyes, de amellet jóindulatu fellépésemet mintegy alig várta, hogy beszámolhasson ama bűnéről, mely — szerinte — az én hatáskörömbe tartozik.

Az F. igazgatótól ellopott holmik között, a melyeket, Pestre szállított, nem fordult elő zsák. Az volt tehát a kérdés, hogy hol szerezte a zsákot s hol értékesítette a lopott holmit?

Mintán tudta, hogy a környéken ismerik és szembe-sítés esetén fel fogják ismerni, beismerte, hogy a zsákot K. J. érdi lakostól kapta kölcsönbe, kinél régebben dolgozni szokott; az ellopott holmit pedig Pesten a Teleky-téren ismeretlen zsidóbarátoknak eladta.

Ezen állításairól meggyőződést szerzendő, a helyszíneére kiszálltunk. hol nevezett beismerése mindenben beigazolást nyert.

Pr. azt hitte, hogy most már végeztünk vele és majd át lesz adva a bíróságnak, azonban csalódott, mert nagyon sok következett még utána.

Kérdőre vontam ugyanis a nagytényi lőtéren elkövetett és már az ottani őrs által nyomozott cselekményért, előre bocsátva, hogy már arra nézve is vannak adataim.

Kevés kertelés után beismerte azt is, majd pedig a helyszínén a cselekmény mikénti végrehajtását is bemutatva s végül a bűnjelek egy részét, valamint az orgazdákat, névszerint Balog Sándor, Balog Teréz és Balog Marcsa biai czigányokat is sikerült őrizetbe venni.

Csak ezután került a sor a Pr. többi kóborlásaira.

— Mondja csak Pr. — kérdém tőle — hány-szor is ment maga Pestről Vas megyébe, Rábahidvégre?

— Talán 5—6-szor — mondja, mitsem sejtve, hogy ezzel mit akarok.

— És hogyan szokta megtenni ezt a hosszú utat, gyalog, vagy vasuton?

— Mindig gyalog mentem — volt a válasz.

— Aztán miért nem ment vasuton, hisz óriási fárad-ságába és sok időbe került, míg leért?

— Mert Pesten mindig elfogyott a pénzem és kény-telen voltam gyalog menni — felelte.

De hát miből élt utközben, ha nem volt pénze és miért tartózkodott oly kevés ideig Rábahidvégen, ha mindig csak visszatért és többször annyi időt sem töl-tött Rábahidvégen, a míg a legjobb kereset mellett is képes lett volna csak az utiköltséget is megszerezni, hol vette tehát mindig a visszatéréshez szükséges és Pesten elköltött pénzt, kérdém tőle?

Ezekre nem tudott kielégítő választ adni, miért is alaposan kikérdeztem a Rábahidvégre általa követett ut-irány felől, mely bemondása szerint mindig más, sőt sokszor nagyon is eltérő volt, miért is kilátásba helyez-tem neki, hogy ezen utvonalakon végig fogok vele menni s pontról-pontra mindenütt meggyőződést szer-zek magaviseletéről, különösen pedig foglalkozásáról. Egyben kétségbe vontam azt az állítását, hogy ő valaha is becsületes munkát végzett volna, a mennyiben mun-kásemberlétére, kezein nem látszott meg a munka nyoma. Majd ismét figyelmeztettem az őszinteségre, mint reá nézve egyedüli enyhítő körülményre.

Figyelmeztetésem hatott, mert midőn látta Pr. hogy itt aligha lesz kibnó, azt mondotta, hogy volna egy bizalmas mondanivalója, de csak négy szemközti mondhatja meg. Erre megadtam neki a módot, s ekkor beismerte, hogy egyik útja alkalmával Tolna megyében egy ismeretlen nevű községben világos nappal, midőn a népek kint voltak a mezőn, betört egy házba s onnan a szekrény feltörése után 356 korona készpénzt ellopott s elmenekült, de nem volt vele szerencséje, mert a káros és rokonai egy másik község korcsmájában utol-érték, még mielőtt a pénzből nagyobb összeget felhasznál-tált volna. Elpanaszolta, hogy e károsok meztelenre vetköztették és alaposan elverték, a fejét is kilencz helyen betörték s csak akkor hagyták ott, mikor már mozdulni sem tudott. Kért, hogy ne vigyem szembe-síteni, mert nem szeretne az illetőkkel többé talál-kozni.

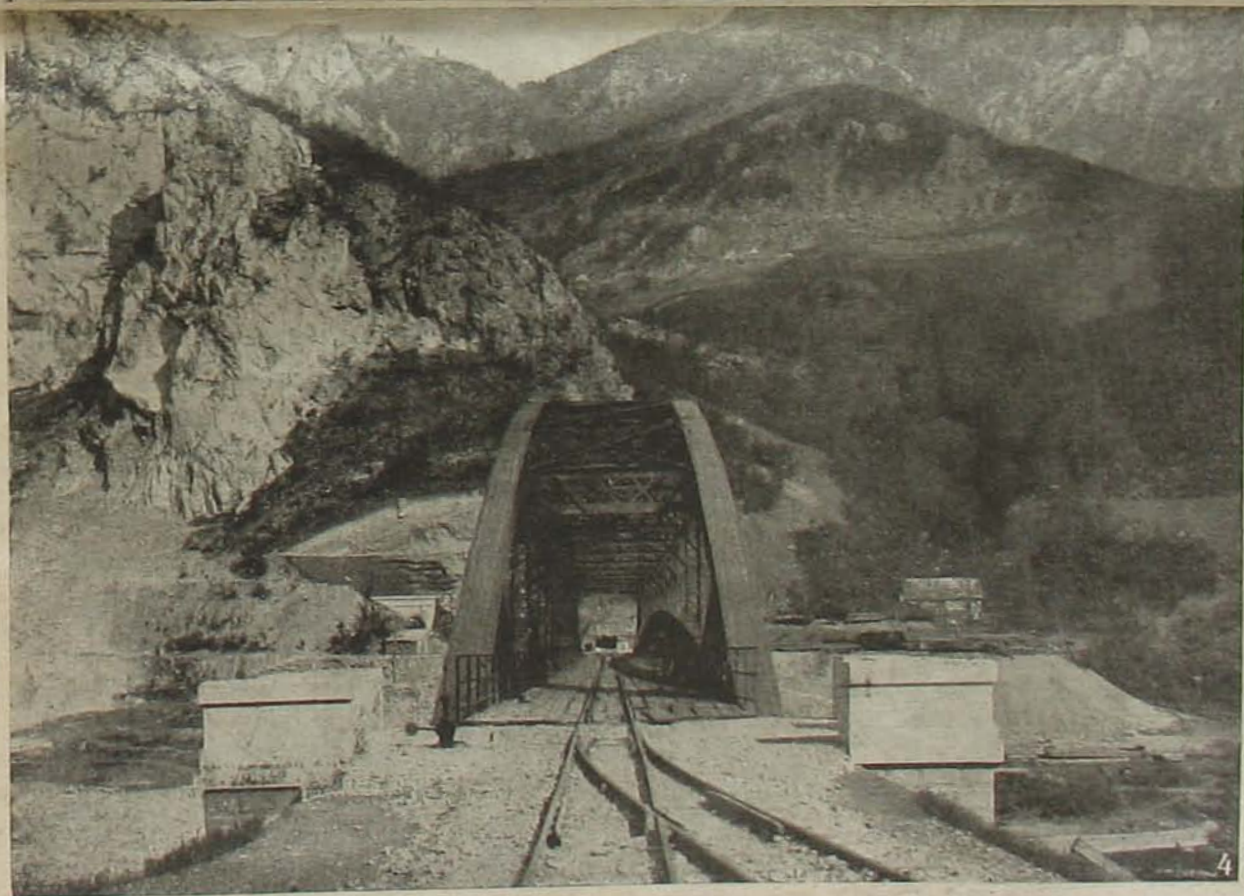
Ezen mesébe illő bemondását nem akartam elhinni már azért sem, mivel a község nevét sem tudta meg-mondani, a hol az eset történt volna, bár eme érvelé-semre azt felelte később, hogy hajlandó velem oda menni, mert oda talál, sőt a házra is jól emlékszik, csak még azt kötötte ki, hogy a szembesítését mellőz-zem. Itt kezdtem észrevenni a tolvajon, hogy egyrészt megszereztem a bizalmát — mely körülmény ezen eset-nél a főszerepet játszotta — másrészt pedig az illető jellemét ismertem meg jobban, t. i., hogy mindenre inkább kész volt, mint bűneit azok előtt feltárni, kik ellen vétett, tehát még a büntetéstől sem rettegett annyira, mint a mennyire félt a sértettekkel való szem-be-sítéstől.

Nevezett eme állításainak valódiságáról meggyőződést szerzendő, vele az ismeretlen nevű község felkutatására indultunk Tolna megyébe, s mert azt állította, hogy az említett község Bonyhád vidékén van s hogy Bonyhád-ról biztosan oda talál, az utóbbi helységig vasuton mentünk. Oda megérkezve, Pr. vezetése mellett gya-log folytattuk a további utunkat, míg végre négy órai gyaloglás után megérkeztünk a keresett és Möcsény nevet viselő községbe, hol nyomban felkutatuk a sér-tett házat, mi a kisebb terjedelmű községben nem ütkö-zött nehézségbe.

Égtem a kíváncsiságtól, hogy beigazolást nyer-e a foglyom állítása, s hogy nem tettünk-e hiába-

2

4

A szerbiai harcztérről. A Banja—Stjena—Mesici—Rogatica vonal az alaguttal. — Az alsó Drina-híd.

való utat, mely időpazarlást mivel sem tudtuk volna igazolni.

A kérdéses ház számának feljegyzése után betértünk a községházához s ott a házszám után meghivattuk Eicher György nevű, már éltesebb embert, a kározt. Kevés várakozás után megérkezett a várra-várt káros is és pár pillanat alatt, Pr. távollétében, várakozáson felül a tolvaj minden állítása beigazolást nyert. De még így sem láttam beigazoltnak a cselekményt, hanem a káros által megnevezett és annak idején vele volt öcsését, valamint Till Ádám, Fuchs János, Krug János és Schmidt József möcsényi lakókat, mint a kik az üldözésnél részt vettek, szintén elhivattam és ezeket is egyenkint kikérdeztem az esetre vonatkozólag, kik egybehangzóan bizonyították az eset megtörténtét, majd erősen kíváncsiságotk a tolvaj bollétéről, mire megnyugtattam őket azzal, hogy azonnal be fogom mutatni nekik.

Pr. rettenétesen hűledezett és könyörgött, hogy ne szembesítem a sértettel és társaival. Megnyugtattam, hogy semmiféle sértegetésnek nem lesz kitéve, azonban személyazonosságának megállapítása végett feltétlenül szükséges, hogy a sértett és tanui megtekintsék őt. Bebírtam az illetőket, kik nyomban felismerték Pr. és csak azon csodálkoztak, hogy még életben van, mert saját bevallásuk szerint is, a fejét ölmos botokkal úgy összezúzták, hogy a felépülésében nem igen bíztak. Eicher kíváncsiságból Pr. fejét még meg is nézte, s felkiáltott: „ez az, ez az“.

A sértett és tanuinak kikérdezése után a helyszíni szemlét megejtettük és a betörés mikénti végrehajtását Pr.-rel bemutattattuk, majd a bűnjелеk tisztosítása után következett a tolvaj további kikérdezése.

Möcsényből Rábahidvégre mentünk. A fogoly ettől irtózott leginkább s így joggal következtettem arra, hogy ott valószínűleg lesz több takargatai valója.

A vasuton külön fülkébe juttattunk, hol az illető kezdett, hogy miért megyünk Rábahidvégre, mikor ő ott semmi sem követett el. Azt mondtam, hogy majd ott meg fogja tudni odautazásunk okát. Pr. elhalaványult, majd hideg veríték ütött ki rajta. Ezt észrevéve, felszólítottam, hogy könnyítsen magán és ne takargasson tovább semmit sem, úgy is látja, hogy itt kibúvó nincs többé, míg az esetben, ha valamit elhallgat, egyrészt nyugtalan lesz, másrészt pedig több meghurcolásnak lesz kitéve s az enyhítő körülményeket sem áll módunkban úgy beszerezni, mint ha őszinte beismerést tanúsít.

Hatott a tanács, mert újabb mondanivalója volt, mit, hogy a járőrtársam se értse meg, németül közölt velem.

Elmondotta, hogy mivel maga is belátja, hogy burokra került, hát inkább önként megmondja, hogy 1908. évi október vége felé egy esős és sötét éjszaka a rábahidvégi templom nyugati oldala mellett levő lőrdési Mária szobrának felkuszott és onnan a templom ablaká-

nak betörése után támadt lyukon a templomba leereszkedett, miközben — nem számítva a belső nagy magasságra — úgy lezuhant, hogy az alant levő ülés deszkája is eltörött, míg ő kb. egy óráig pihenni volt kénytelen s csak azután fogott a fosztogatáshoz. A templomból mintegy 80 korona pénzt és egy arannyal fúttatott kelyhet vitt el. A pénzt elköltötte, de a kelyhet elásta, melyet elő is fog adni. A kelyhet nem merte értékesíteni, mert félt a leleplezéstől. Előadta még, hogy annak idején a vasvári őrs ezért gyanuba is fogta, de mert magát igazolni tudta, beszüntették ellene a nyomozást.

Ezen körülményt a járőrtársammal nyomban közöltem, hogy nagyobb nyomateka legyen a beismerésnek, nehogy később Pr. visszavonja bemonadását.

Rábahidvégre nagynehezen este hat óra tájban megérkeztünk és nyomban hozzáfogtunk az eset nyomozásához. Mielőtt a községi bíróval s a vele volt másik bizalmi egyénnel valamit is közöltem volna, elmentünk Pr. útmutatása mellett a kelyhet felkutatni, mely a temető melletti sűrűben meg is került. Itt azután elmondottam Pr.-rel az eset mikénti végrehajtását, majd pedig az előjáróság és a káplán közbenjöttével a kapcsolatos többi feljegyezni valókat elintéztük.

A temetőből való távozásunk alkalmával Pr. megkért, engedjem meg neki — tekintettel a közeledő mindenszentek ünnepére és arra, hogy talán többé úgysem kerül oda — hogy a szeretője sírjánál egy imát elmondhasson. Ezen kívánságát a jelen volt tanuk előtt teljesítettem, miközben az illető annyira elérzékenyült, hogy sírva fakadt és kérte az Istent, hogy térítse a jövőben jobb útra, majd ott nyomban beismerte, miszerint a templomba történt betörése után pár napra Rábahidvég község keleti végén levő Szent Antal-kápolna perselyét is lefeszítette és a benne volt 36 korona pénzt belőle kilopta. A pénzt elköltötte, de a perselyt a temető árkában felfeszítve megtaláltuk.

Nevezettnek ezen magabeszállását minél jobban szerettem volna kihasználni, miért is a jelen volt községi bírót félre hívtam és kérdeztem, hogy nem történt-e két éven belül valamely más bűncselekmény is ott a környéken?

A bíró aznap nemmel felelt, de a következő reggelen, még mielőtt tovább utaztunk volna, ligyelmenet felbírta az előtte egy évvel történt s Vasvár községhez tartozó Győr-major melletti magánház felgyújtására, mert — emlékezete szerint — ezen gyújtogatás egy időre esik a Rábahidvégen történt s kiderült bűncselekményekkel.

Nem hittem, hogy Pr. gyújtogatása is képes lett volna, mivel ő inkább a hasznára fektette a súlyt, ott pedig ilyenre kihatása nem lehetett, mert csak egy szegény ember lakott a házban, kinek semmije sem volt.

Bár Győr-major a kitűzött utirányunktól meglehetősen félre esett, mindazonáltal utabírtattuk azt, meg-

A szerbiai harctérről. — Rajvonásban.

győződést szerzendő a gyújtogatás mibenlétéről. Pr. rosszat kezdett sejteni s ellenkezni próbált, természetesen eredménytelenül, míg végre itt is megtört s még mielőtt a majorba betértünk volna, csak azért, hogy ottani kikérdezése sokáig ne tartson, beismerte, hogy Ráhabidvégen elkövetett cselekményei után, midőn a vasvári csendőrség szabadon bocsátotta, elhatározta, hogy onnan végleg távozni fog. Utját Vasvárfelé vette, miközben Győr-majornál ráesteledett, miért is minden különösebb gondolat nélkül meghalás végett betért a major melletti magánbáz szénáspajtájába, a nélkül, hogy a tulajdonosnak szólt volna. Az éjszakát elég nyugtalanul töltötte, mert fázott, közben elgondolkozott zaklatott életén s hajnalra egészen kikelt magából a miatt, hogy neki így kell végig tengetni életét és efeletti elkövetésében, meg azért, hogy többé ne merjen azon vidékre visszatérni, távozása előtt a pajtát felgyújtotta, mitől az összeépült ház is leégett. Az egész tüzet a közeli déli-vasuti töltés mellől nézte végig s azután tovább gyalogolt Pestfelé.

Az eset körülményeit a ház tulajdonosa Tr. János és Győr-major cselédsége is mindenben megerősítette.

Pr.-re még Kiszsején (Vas megye), Etén (Komárom m.), Torbágyon és Székesfehérváron egy-egy kisebb betörést sikerült reá deríteni és a bűnjelek egy részét beszerezni. Nevezett hét napi nyomozás után az adonyi kir. járásbírósnak a bűnjelekkel együtt átadott. Másfél évi vizsgálati fogság után a szombathelyi törvényszék 11 rendbeli betöréssel lopás és egyrendbeli gyújtogatásért kilencz évi fegyházra ítélte.

A végtárgyalás és ítélethozatal után a törvényszék akkori elnöke elismeréssel nyilatkozott a járőr működéséről. Kiemelte, hogy a tettest, ki törvénytelen házasságból származott és Pest külvárosainak és környékének lebujaiban a jasszok között nevelkedett fel, majd 24 éves koráig már 4½ évi szabadságvesztés büntetést elszenvedett, mint megrögzött gonosztevőt, képesek voltak olyan súlyos bűnök beismerésére bírni, melyek nélkül talán sohasem derültek volna ki s egy veszélyes gonosztevő tovább is folytathatta volna bűnös üzemleit.

Hogy pedig a nyomozás lebonyolítása nem volt egyszerű, a fentebb vázoltakon kívül még az is igazolja, hogy az illetővel két óra legénysége is napokon át nyomozott és mindig sikerült magát kimentenie. Az eredményt egyébként és kizárólag az illető egyéni tulajdonságainak és gyengéinek hamar történt felismerése biztosította, mely körülmény mint látjuk, bünesetek nyomozásánál nagy szerepet játszik.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Nehéz ágyúk.

Mint a kézi meg gépfegyverek terén, épen úgy a nehéz ágyúknál az utolsó ötven évben behozott újítások meg javítások egymagukban fölülműlják az összes előző századok együttes haladását.

Ezek az újítások nemcsak az ágyúk fémanyagát, a csőnek a kaliberhez viszonyított meghosszabbítását, a felállításnak és elsütésnek módját érintik, hanem a lövedék alakját és súlyát, a kezdősebességet, sőt még a löporfajtákat is.

Csak képzeljük magunk elé a régi öntöttvas elültöltő ágyúkat, melyeket Wellington naptól-szélről barnított veteránjai töltögettek Waterloo napján jól beolajozott rongyokba göngyölt golyóbisokkal — hogy ne lötyögjenek az ágyú torkában — olyan közel a francia sorokhoz, hogy az egykori krónikások a távolságot lépésekben mérték.

Vagy nem ballottál még Nelson viharezett sorhajóiról, a hol a hosszú ütegekben elszánt csapott hajó, füstös arcú matrózok, nyolczantizen húzzák egy-egy ágyúnál az irányító köteleket? Lásd, bogyon vonszolják be a még füstölgő szájú fekete szörnyeteget a lőrésből, bogyon törül ki nedves rongyokkal belsaját, hogy kitisztítsák és lebűtsék. S azután előlről töltik belé előbb a löport, azután a golyókkal teli zacskót, vagy az egymáshoz lánczolt vastűskés golyókat, melyeknek az volt a hivatásuk, hogy az ellenség kötelzetében meg vitorláiban tegyenek kárt. Most kezébe veszi a tűzér a lángoló gyújtó vesszőt s az adott jelre megérinti a gyújtólukba beleszórt löporszemeket. Az ötven jobboldali ágyú egyszerre dördül el, megrázzván egész testében a hajóóriást: repülnek a szilánkok a francia sorhajó oldalából és mellvédjéből. Az ellenség olyan közel van, hogy sokszor a kirepülő tüzes rongydarabok és löporszikrák tüzet gyújtanak földelzetén. Fölhallik a harásny parancs: «az ellenség hajójára» s a hajók bordáikkal egymásra dülnek, összekapaszkodnak horgonyaikkal s árbóczaikkal, míg a támadócsapat a bajókosárból az ellenséges fedélzetet végigseprő puskatüz védelme alatt fölkapaszkodik a mellvéden. Ezalatt a baloldali ágyúk mély dördülése már új ellenséget üdvözöl.

Az volt ez száz évvel ezelőtt. Hasonlitsuk össze ezek a képekkel a délafrikai háborút. A küzdő csapatok távolságát egymástól mérföldekben és kilométerekben mérték s egy reggeltől estig tartó heves küzdelem után azt jelenthette egy brit tábornok «nem hiszem, hogy az egész nap egy ágyút, vagy egy szál bűrt láttunk volna».

Az ember ember elleni küzdelmek napja már lealkonyodott; zárt sorok összecsapását nem látjuk többé és talán pár év múlva a szurony is a lomtárba kerül a pajzs és sisak meg a tűzkigyó mellé. Hanem a modern csatamezőn az emberi ész és találékonyság teremtette legborzasztóbb fegyverek okádják majd a balált. A gépfegyver pár perc alatt annyi lövedéket szór, mint Wellington egy egész ezredének sortüze és oly pontossággal és hajmeresztő gyorsasággal, a melyről a nagyhadvezér még nem is álmodhatott. Pánczélosainkon nagy távolságra vivő gyorstüzelő ütegei elsüllyesztetnének egy flotát vagy rombalöhetnének egy kikötőt olyan messziről, hogy ellenségeik személyzetét még csak meg se pillantják. A halálhozó aknáknak meg csatornáinkat jobban megvédik, mint egy egész hajóosztály.

A civilizáció minden haladását kiaknázták, a mérnöki tudomány minden diadalát kibaszálták olyan fegyverek kovácsolására, a melyek lehetőleg gyorsan és könnyörtelenül pusztítanak.

Es ime, milyen váratlan az eredmény? Míg valamikor a csaták vérfürdőjében ezeket kaszált le a halál angyala, mi csak halottaink százait gyászoljuk; a hol régebben egész ezredek elhullottak, mai nap tábori

orvosaink egyenként szedik fel a sebesülteket. Ez a modern háború rózsás oldala.

Az elültöltő ágyúnak is megvolt a maga napja; hosszú és dicsőséges nap vala ez. Újra és újra bevált és kiszorította versenytársait, hanem aztán végre a hátultöltő ágyúszerkezet minden nehézséget legyőzött és véglegesen beszállásolta magát. De azért az angol hadseregben és tengerészetben még mindig maradt elég elültöltő ágyú, sőt egyik-másikát alig néhány éve készítették s a mennyire lehet, a modern követelményekhez alkalmazták. Azért legelőször is ezekről fogunk szólni.

A legelső ágyúk öntött vasból készültek, hanem mivel ezek erős töltések használatánál könnyen megrepedeztek, sok ideig bronz, sárgaréz s más nyújtható fémanyag szolgált az ágyúk öntésére. Majdnem minden fegyvermúzeumban fennmaradt ezen időből néhány szépen csiszolt és diszített darab.

A lefolyt század haszonleső irányzata azonban az emberek figyelmét inkább az előállítás gyorsaságára megolcsóságára terelte. A vasat a legkülönbözőbb módon dolgozták fel, hogy kiállja a robbanás erejét.

Armstrong Elswickben próbálkozott meg legelőször azaz, hogy az ágyúcsövet külön vasgyűrűkből állítsa össze és az egészet hátulról erős kovácsolt vastömbbel zárja le. Az így nyert csőre még egy sor kovácsolt vasgyűrűt húzott fel, még pedig még forró állapotban úgy, hogy a gyűrűk kihülve összehúzódtak és szorosan ráilleszkedtek a csőre. Megkísérelte azután a csövet tömör kovácsolt vastömbből előállítani, a melyet kifűrt. De mivelhogy sem az egyik, sem a másik gyártmány meg nem felelt, aczélsövekkal próbálkozott meg, de ezek a kohászat akkori fejlődési állapotában drágák is voltak, de nem is voltak mindig megbízhatók. Ezért újra a vasgyűrűkhöz folyamodtak a tűzerek és Frater két és három gyűrűsoros ágyúi végre tökéletesen megfeleltek, különösen, ha az ágyúcsövet vékony aczélsövel bélelték (1869). Mindezek az ágyúk vontcsövények voltak és ennél fogva lövedékeiknek is megfelelően kellett berendezve lenniök. A gránátok már körülbelül olyan alaknak voltak, mint a maiak és hogy töltésük a cső száján megtörténhessék, testük hengerded részére kidudorodások voltak ráöntve, a melyek a vonásokba beleillettek.

A vonások száma kicsiny volt, ennél fogva a löveg biztos vezetésére mélyeknek kellett lenniök s így gyengítették az ágyúcsövet. De másrészt, ha sok és sekély vonást alkalmaztak volna, a vezető dudorodások nagy száma a gránátok hájját gyengítette volna.

Különféle módosítást kíséreltek még meg ezeken az elültöltő ágyúkon, míg végre a hátultöltő ágyúnál a kérdést tökéletesen megoldották a lövedék alján alkalmazott lágyfémabronccsal, a mely a vonásokba belelyomul és gázmentesen elzárja a furatot.

Midőn az elültöltő ágyú ekképen átalakult a modern, csélszerű hátultöltő csövekké, a legközelebb megoldandó feladat az volt, hogyan lehetne a lövedéket olyan erővel kiröptíteni, a mely képes lenne az akkortájt mindig általánosabban elterjedő vas- és aczéllemezű hajópánczélok atörni. «Nagy ágyúkat kell készíteni» volt az akkori megoldás s a nagy hatalmak fegyvergyáraiban hozzáfogtak azoknak az óriási mammutágyúknak öntéséhez, a melyeknek súlya elérte s meghaladta a 100 tonnát (110 tonnás volt a legnehezebb — tíz megrakott vasuti teherkocsi szállít együttesen 100 tonna árút) míg a kaliber 41 centimétert is meghaladt. Akkor született a hatalmas 35 tonnás, «Woolwich-gyermek» és fiatalabb, de még hatalmasabb, 81 tonnás és 41 centiméteres kaliberű öcsösei. Követték a 100 tonnás

elswicki óriások, melyek közül néhány az angol földközi tengeri várak erődtímeiben van föllállítva. De az ilyen ágyúóriások elsütésénél okozott rázkódások, különösen a hajók földézetén, többször megsértették a felépítményeket, sőt a csónakokat is összezuñták és ezenkívül az aczélgyártás haladása — úgy pánczélok, mint az ágyúk készítésében — újabb gyökeres változtatást vont maga után. Kevés és igen nehéz ágyú helyett most már a hajók tűzérének szentelt súlyt több kisebb, de nagyobb kezdősebességgel felruházott ágyúra osztották fel. Ezeket hívjuk gyorstűzelő hátultöltőknek.

A mai legnehezebb ágyú mérsékelt kaliberű: 30·5, 25, 24 centiméteres. De gyártásának folyamata annyi részletes gondot kíván, bogy «felépítése» majdnem annyi időbe kerül, mint azon hajóé, a melynek pánczéltornyaiban majdan elhelyezik. Minden egyes ágyúcsőnek legalább tizenhat különféle eljárásan kell keresztülmennie.

1. a tömör vagy közepén lyukas aczéltömböt kikovácsolják,

2. felmelegítik és megint igen lassan lehűtik, hogy az anyagban itt-ott netalán keletkezett feszültségek kiegyenlítődjenek,

3. beillesztik vízszintesen egy hatalmas fémesztergába és egyelőre kívülről a szükséges formára nagyjában leesztergálják,

4. nagyjában kifűrik,

5. keményítik. Magas hőfokra hevítik s azután még izzó állapotban repceszolaj fürdőbe merítik. A fürdőt folytonos vízugár hűti. Ebben azután lassan lehűl 7 vagy 8 órán keresztül, mialatt időközökben egy emelődaru segítségével többször változtatják helyét. Ezáltal az aczél ruganyosabb és jobban nyújtható is lesz.

6. Újra fölmelegítik vagy 600 Celsius° bõmérésre és igen lassan engedik lehűlni. Ezen műtétek közben a Siemens-féle pirométer (magas hőfokok mérésére szolgáló eszköz) használatos.

7. A fémanyag tulajdonságát apró, az ágyúkból lemetezett darabkákon tanulmányozzák.

8. Kívül újból lefaragják és pontosabban kifűrik.

9. Gondosan és pontosan leesztergályozzák, mielőtt a külső gyűrűk felhevítésére rátérnének. A külső gyűrűket most felhevítik, mindaddig, míg a fõcsőre feltolható. Ezután függélyesen felállítják egy mély gödörbe, azalatt, hogy lassanként ráeresztik a külső gyűrűket. A pontos hegesztés vízugár és gáz segítségével történik. Más kellékeket, az emeléshez szükséges gyűrűket stb. szintén most hegesztik rá.

10. Finoman kidolgozzák a fúratot és a töltőkamrát.

11. A fúrást befejezik, dörzsölő és simító szereket is használnak.

12. Vízszintesen beállítva géppel vésik bele a vonásokat.

13. Kidolgozzák a závár betolásához szükséges részeket.

14. Megejtik a lőtéren a próbálövéseket.

15. Az irányzék és más szükséges mellékreszek belyét kivésik. Belevésik a szükséges jeleket. Berendezik a hátsó rész mellékreszeit, zárat, a villamos elsütéshez szükséges műszereket stb. apró javításokat végeznek vasreszelőkkel.

16. A kész ágyút brunirozzák, vagy befestik.

Ha a legbelső — a lélekcsövön — talán apró hibák mutatkoznak, új csövel pótolható.

Ha ezeket a hosszadalmas műveleteket ágyúkon már befejezték, még mindig hátramarad a lafettára való szerelés; a lafetta lehet szekérlafetta, szövevényes szerkezetű hajó-lafetta vagy «eltüntető» várlafetta, mindmegannyi.

benyolódott és finoman berendezett gépszerkezet, sok idő és fáradság gyümölcse, melyekre azonban tér híján nem terjeszkedhetünk ki.

Ezen ágyúk főrészeiről már elmondottunk egyet-mást, hanem még szólnunk kell azokról a szerkezetekről, a melyek a cső hátsó eltorlaszolóját képezik.

Figyelemre méltó, hogy bár manapság a legnagyobb ágyúk épen hogy elérik az óriási elültöltőknek súlyát, hatásuk még rettenetesebb. Így pl. a 46 tonnás (30,5 centiméteres) ágyú 382 kilós löveget röpít ki 915 méter másodpercnyi kezdősebességgel, babár a löpormennyiség a régebbi ágyúhoz viszonyítva csekély. A híres „81 tonnás” ágyúknak hatalmas löportöltésre volt szüksége 765 kilós lövedékek kivetésére.

Ez a haladás új összetételű, sokkal lassabban égő löporfajták eredménye, a melyek használatában a fejlődő gázok nagyobb mennyisége folytán nagyobb töltőkamrákat kellett alkalmazni és érdemesnek bizonyult a fúrást is meghosszabbítani, hogy a gáznyomás hosszabb ideig hasson a már előrenyomuló lövegre. Ez a berendezés és azonkívül a többszörös, egymásra rakott vasgyűrűk helyettesítése acélövekkel, újkori ágyúinknak hosszú, karcsú alakot kölcsönöz.

A gázok nyomását hátulról szorosan betölt és elzárt závárral kell felfognunk.

A Welin-féle závar, egy svéd mérnök találmánya, egyike a legügyesebbeknek. A közönséges csavarzár hátul, az ágyú végfelületén megerősített sarkokban fordul meg, mint az ajtó. Könnyen befelé fordítható a fúráshoz, a mely vele eltorlaszolható. Külső felülete ha (vagy több) részre van beosztva. Ezek közül három sima, s a másik három, amazokkal váltakozva, felületén erős csavarmenetekkel van ellátva. A fúratba betéve, elég a csavarzárát vízszintes tengelye körül megfordítani (elegendő az egész körforgás hatodrésze) s a csavarmenetek belépnek a megfelelő, az ágyú húsába bevéssett csavartokokba, tökéletesen eltorlaszolván a fúratot. Welin lépcsőket vágott a závar felületébe, melyek közül három csavarmentes esik egy simára. Ebben az esetben persze a závar megforgatása után 3 csavaros körszelet kicsofolódik az ágyú testébe s csak egy nem fejt ki ellenállást a gáznyomás ellen.

A csavarzár ereje meg nem törhető; ezen javítás révén tehát a csavarzár hosszából befelé jó darabot le lehetett vágni, miáltal az ágyú belsejében rendelkezésre álló hely is megnagyobbodott és a závaron magán is könnyítettek úgy, hogy kis kézikerek segítségével, a melyek előbb tengelye körül fordítja, azután kifelé tárja, könnyen és gyorsan kezelhető.

A tüzelés folyamata körülbelül ez: a lövedéket a töltőlyuk szájához emelik (hajókon vízi vagy villamos erővel külön s célra berendezett szánkóban) és erőteljesen benyomják a fúratba. A vezető fémbroncs részben belevágódik a vonások kezdetébe és nem engedi meg a lövedék esetleges visszacsúszását még ha a töltés nagy emelkedési szög alatt történnék is. Miután berakták a löportöltényt a kamrába, a csavarzárát belökdítik s megfordítják a míg tökéletesen nem fog.

A csavarzár belső része — tehát az, a mely a tüzelésre kész ágyúnál egyenesen a löport érinti és a melyet alakja révén elneveztek „gombafő”-nek, — a de Bange-féle tömökészülékét viseli. Ez utóbbi több sor jól juhászba itatott és vékony sztaniolapok közé sajtolt vázsonylepényből áll. A lövés eldördülésénél a fejlődő gázok a lepényt a csavarfőhöz préselik: a lepény széle pedig befelé domborodván gázmentesen zárja el a

fúratot. A villamos szikrát, mely a löpor felrobbanását okozza, finom és elmés műszer közvetíti a „gombafő” közepén át. Mivel a villamos összeköttetés csak akkor lehetséges, ha a csavarzár tökéletesen el van torlaszolva, mai napság az időelőtti fölrobbanás csak annyiban okozhat bajt, hogy újból kell tölteni. Ha a villamos elsütés valami okból nem sikerül, mechanikai ütéssel is fel lehet robbantani a löport.

KÉPEINKHEZ.

Képek a szerb harctétről.

Az északi harctéren, a szükségessé vált újabb hadi alakulások és rendezkedések miatt, pár hétig csak apró csatározások voltak az utóbbi időben. Sőt volt olyan nap is, a melyen egyetlen ütközet sem volt seregeink és az ellenség között. Annál élénkebb volt a déli harctér, a hol utóbbi időben egymást érték a szerb vereségek s a honnan nap-nap után mindig kedvező híreket kapunk.

Számárányban ugyan csekély számú csapatokkal dolgozunk abban a görbe országban, a melynek egész területe legnehezebb terep a majdnem mindenütt ismeretlen és járhatlan csapataink számára. mégis az utóbbi időben elért győzedelmes sikereink arra mutatnak, hogy a szerbek ellen, a kiknek apraja-nagyja edzett katona s a balkáni háboruban szerzett háborús tapasztalataikkal is előnyben vannak felettünk, lassan-lassan bár, de feltartóztathatatlannul haladunk előre.

Igaz, hogy ezek a győzelmi hírek nem hangzanak úgy, mint mikor Lüttich, Namur és Antwerpen bevételéről olvastuk az örömhíreket. De ha tekintetbe vesszük, hogy az említett helyeken a szövetséges seregek milliónyi létszámmal s a különféle ágyúk és gépfegyverek százaival támadták az ellenséget, a Montenegró által segített Szerbiában pedig a mi egész haderőnknek csak egy negyed- vagy ötödrésze működik a számra nagyobb szerb és montenegrói seregek ellen, hát bárki is elismerheti, hogy jelentőség tekintetében aránylag egyforma a két eredmény és fontosságukra nézve nincs közöttük lényeges különbség.

Ugyanis a jelen számunkban bemutatott képeken látható Drina-híd s a Banja—Rogatica vasutvonal az alagutal, valamint az eddig már elfoglalt többi pozíciók bizonyára voltak olyan stratégiai fontosságú helyek és művek a szerbek előtt, mint a belgáknak az elesett váraik és, a mint a szerb harctétről érkezett hírekből tudjuk, ezeknek a védelmében a szerbek is fejtettek ki olyan hősi ellenállást, mint amott a belgák, jogosan lehetünk és vagyunk tehát büszkéek a déli harctéren működő hadseregeink dicső győzelmeire.

HIREK.

Tábori csendőrök kitüntetése. A cs. és kir. szerémi és bánati hadsereg-csapatparancsnokság a folyó évi október hó 19-én kelt 1051. számú rendeletével, az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásért, a tábori csendőrszolgálatot teljesítő Kámán Antal őrmestert, Fock György őrsvezető cz. őrmestert, Putnoki József, Izsó Lajos csendőröket, Stróhalm József, Materna Károly, Vida József, Antal Tivadar és Imre Gábor próbacsendőröket, továbbá a cs. és kir. hadtáp-főparancsnokság, a folyó évi november hó 3-án kelt 4618. számú

rendeletével, a csapatnál teljesített kiváló szolgálataikért, Varga Sándor őrsvezető cz. őrmestert. Horváth Ferencz, Ballasz János és Bauer Ádám csendőr cz. őrmestereket dícsérő okirattal kitüntette.

Rangosztályba nem sorolt csendőr havidíjasok pótdíja a tábori csendőr szolgálatban. A m. kir. honvédelmi miniszter úr az 1914. évi november hó 9-én kiadott 125.726/6. számú körrendeletével a csendőrség rangosztályba nem soroló havidíjasainak, «járás- és törzsőrmesterek»-nek, a tábori csendőrségnél teljesítendő szolgálatuk tartamára, az 1 K 50 f készletségi (hadi) pótdíj helyett, a folyó évi július hó 28-áig visszamenőleg napi 2 K pótdíjat állapított meg.

Egy fegyveres csavargó agyonlövése. Hunkó József próbacsendőr november 5-én, Felsőapsa község határában, Bagyul Péter felsőapsai illetőségű fegyveres csavargó ellen annak rögtöni halálával végződő löfögyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hindenburg, a vadász. Hindenburg tábornok, a híres keletporoszországi muszka-verő német generális, egyike a legszenvedélyesebb vadászoknak, a ki még a Mazuri tavak körül való legádázabb csatái közben sem feledkezett meg erről a sportról és a mikor a legfeszültebb figyelemmel kellett kísérnie a csaták menetét s a nehéz stratégiai munka és figyelem ügyszólván minden testi és lelki erejét igénybe vette, még akkor is szakított magának néhány órát arra, hogy vadászatot kedvelő nemes szenvedélyének hódolbasson. Mikor az oroszoknak már megadta a jól megérdemelt bidegfürdőt és őket kiebbrudalván a német földről, a báborúskodás színterét muszka földre, a Suvalki kormányzóságba tette át. Itt történt meg vele az, hogy a német határhoz közel levő főhadiszállásra két felsősziléziai mágna látogatott el és vendégül birta meg a kiváló vadász-tábornokot. Hindenburg a szíves meghívást köszönettel fogadta és szeptember utolsó napjaiban, a szarvasbögés idején, résztvett a herceg Pletzschen által rendezett vadászatban, a mikor két gyönyörű bikát terített le. Pár nap múlva meg Donnersmarck herceg erdősegeiben bódolt szenvedélyének, a hol a zyglini rengetegben két darab tizenegyet és egy óriás dámvadot hozott terítékre. Mint igazi vadász, segédtisztjeitől sem vonta meg a vadászati örömeiket s mikor ő visszatért a táborba, akkor azok voltak a szomszédos birtokosok vendégei s a sors oly kegyes volt hozzájuk, hogy mindkét adjutánsa egy-egy tizenkettest ejtett el. Az idő gyönyörű volt s a bögésre rendkívül kedvezett, úgy hogy a passzionátus vadászok egészen felfrissülve tértek meg a pompás vadászkirándulásból véres munkájuk, az ádáz csaták folytatásához.

Szerkesztői üzenetek.

Május. Az okirat másolatáért forduljon esetleg a kiállító kir. közjegyzőhöz. Utbaigazításért forduljon ügyvédhez, ilyenmel mi nem foglalkozhatunk és tanácsot sem adhatunk.

Őreg zsandár. Vett értesítés szerint heti 24 koronától kezdődőleg. Bádógost nem használhatnak. Kérvény az illető dohánygyár igazgatóságához czimezendő és azt szolgálati uton kell beadni, próbaszolgálat engedélyezhető.

Vasárnap. A kérvényt a dohánygyár igazgatósága végérvényesen intézi el. A bélyeget lapunk javára bevételéztük.

K. csendőr. A «Pótlék» XVI. fejezet 11. pontját figyelembe véve két hónap elteltével a legutolsó becslés szerinti jutalék elvileg takarékpénztárba lett volna teendő, vagy pedig a harmadik hónaptól kezdve utána ezen pontban meghatározott kamat fizetendő az áthelyeztetés napjáig. A 12. pont szerint a tartozás az áthelyezéstől számítva három hó alatt fizetendő ki.

G. T. őrmester. Esméje igen jó, de elkésve érkezett, mert csak e hó 23-ig lehet a hadikölcsönre jegyezni.

Duna. Bizonytalan.

V. J. 50. A vezénylések már megtörténtek.

G. D. Névtelen levelekre nincs válaszuk.

1011. Úgy tudjuk, hogy igen.

Kardos. Az ország belterületén nem használhatja. Részletes felvilágosítást az ottani postahivatalnál kaphat.

Fogarasi őrs. Igen.

V. J. II. 1. Rendfokozatát megtartja, 2. Előjárói majd rendezik.

J. K. Nem viselhet.

1914. Forduljon előjáróihoz.

Érdeklődő. 1. A hatóság illetékessége alá tartozik. 2. A kiválasztás és vezénylés már megtörtént. Mindenki nem lehet eleresztetni.

Gy. A. Nézetünk szerint csak a csapatkörletben.

L. J. Hirdesse a lapunkban.

999. 1—2. Nem.

Muszka. A nélkülözhető legénység már elvezényeltetett, ezen felül nem vezényeltetik senki.

Prisecsáni várn. 1. Igen. 2. Belső kérdés.

B. cs. czt. őrmester. Háboru után rendezve lesz.

Balaton. Felsőbb helyről történik majd intézkedés.

Kraszna. Volt.

Nefelejts. Köteles.

K. A. tart. tizedes. Tegyenek előjáróiknak jelentést.

1870. Viselhetik.

V. J. Az ottani postahivatalnál a vonatkozó rendelet megtekinthető.

1887. B. J. 1. Megszűnik. 2. Egyelőre felfüggesztve.

Sz. P. Rablás.

Királyért és hazáért. Mindenki nem mehet el.

Petőli: Sorsjegye nem nyert. A küldött 20 fillér bélyeget lapunk javára bevételéztük.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapírokra.

Osztási házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek értéke és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetéti után, melynek a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és choquek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1914 november hó 1-ével:

csendőr járásőrmesterekké:

Vaszlavik András őrmester, (1. rangszám) a III.,	
Gergely János I. " (2. ") az I.,	
Gipsz Sándor " (3. ") az V.,	
Székely András II. " (4. ") az I.,	
Gál Lajos " (5. ") a VIII.,	
Szilágyi József " (6. ") a IV.,	
Szabó József I. " (7. ") a VII.,	
Nagy János " (8. ") a VI.,	
Gelencsér Pál " (9. ") a VI.,	
Bognár Ernő I. " (10. ") a VI.,	
Incze Sándor " (11. ") a VII.,	
Bodon János " (12. ") az V.,	
Kálmán József " (13. ") az V.,	
Komáromi Lőrincz " (14. ") az I.,	
Barta József I. " (15. ") a IV.,	
Kibédi Sándor " (16. ") az I.,	
Mihály Elek " (17. ") a VII.,	
Palatka Áron " (18. ") a VIII.,	
Kozák János " (19. ") a IV.,	
Varga János II. " (20. ") a III.,	
Csala Ferencz " (21. ") a III.,	
Tamás András " (22. ") az I.,	
Boros István " (23. ") a VIII.,	
Balogh József " (24. ") a III.,	
Keresztes Mihály " (25. ") a III.,	
Szebeni József " (26. ") a IV. és	
Kiss Gyula " (27. ") a IV. számú	

csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

1914 november hó 1-ével:

őrmesterekké:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Kercsámár Lajos, Serák Lajos, Krommer A. József,
Pongrácz Pál és Rákosi Antal őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterekké:

Varga Ferencz III., Pekanov László, Viszló Imre,
Kercza József, Nagy Ferencz, Horváth Miklós, Németh
István VIII., Horváth Gyula, Pintér Vincze, Geiger

József. Gedeon Emil és Nagy József III. csendőr cz.
őrmesterek; továbbá

a hadrakelt sereg magasabb parancsnokságaihoz beosztott táborigazgatók, törzstisztjei által:

csendőr cz. őrmesterekké:

1914 szeptember hó 1-ével:

Cziczay Antal, VI. számú;

1914 szeptember hó 13-ával:

Szós Pál, Kovács Ádám, Bot András, Kovács János,
Ambrus Péter, Kosztea Kandi, Rádúj András, VII. számú;

1914 október hó 4-ével:

Gosztola József, Ofcsár Pál, Nagy István I., Szabó
István V., Pados Antal József, VI. számú:

1914 október hó 10-ével:

Radványi Sándor, VIII. számú;

1914 október hó 18-ával:

Prigye János, Zomonitia Mihály, Filip Miklós, VII.
számú;

1914 október hó 21-ével:

Gál József, Elischer Ignác, Farkas János, Noga
István, V. számú; Nyerges Benjamin, Vigh József, Fűcs
Ferencz, Fazekas János, Horváth György III., Dobosi
Lajos, Szakál Pál, VI. számú; végül

1914 november hó 1-ével:

Mohai Sándor, Csáki Sándor, Vastag József, Tkalecz
Lőrincz, K. Szűcs Gábor, Zavogyán György, Buciumean
Andron, II. számú; Györfi Imre, Szántó István, Roska
Imre, Kerekes Antal, Ivócs György, Balázs Mihály
III. számú;

Rigó Ferencz, Rácz József, Virág Antal, Kucséra
István, Mátéffy Ignác, Komáromi Vilmos, Mojzes Imre,
Boros Tamás, Hock Imre, Péntek István, Szabó János
V., Kaprda Tamás, Melichár Nándor, Weisz József,
Marosvári János, Mojzsis Mihály, V. számú;

Bonez János, Pálfi György, Horvát János IV., Bors
Mihály, Herczeg Imre, VI. számú;

Silye József, Samu János, Rózsa Sándor, Szántó Antal,
Rapsán István, Mátyás Mózes, VII. számú és

Varga János I., Mitku János és Márkus János, VIII.
számú csendőrkerületbeli táborigazgató csendőr szolgálattal
teljesítő csendőrök.

Járőrvezetői jelvényt nyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Ács Szabó András és Prodoszki Márton csendőrök.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

**Celluloid kezelő és
nyakravaló**

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

**6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt**

stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindenemü felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

**Szives figyelmébe ajánljuk, hogy nagy raktárt
tartunk téli alsó ing és lábravalókból, keztyűkből,
hósapka, fülvédő, harisnya, nemkülönbén házilag
készült ingek és lábravalókból, kitűnő minőségben,
olcsó árak mellett.**